

पूर्वांचल

२६ Purwanchal National Daily

सूचना

संघीयताको महत्वपूर्ण सारः मानव
बेचबिखन अन्त्यका लागि जिम्मेवार
र सहकार्यसिति गराँ खबरदार ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्राप्तिग्रन्थालय
सूचना तथा प्रशारण विभाग

◆ वर्ष : २६ ◆ अद्वक : १६३ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बित्तमोड ◆ विसं २०७८ बैशाख १९ गते आइतवार (Sunday, May 2, 2021) नेपाल सम्वत् ११४१ Web : www.purwanchaldaily.com

◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भास्तु : ४/-

सुपारीको पातालाट थाल: भाषापालो मेचीनगरमा सञ्चालित एक उद्योगमा सुपारीको पातालाई तातो डाइमा राखेर खाना खाने थाल लगायतका भाडा बनाउँदै एक श्रमिक । २०७५ सालाबाट सञ्चालनमा ल्याइएको यस उद्योगले विभागमा थारे गएको सुपारीको पाता किन्तु थालेपछि स्थानीय कृषकहरू समेत लाभान्वित बनेका छन् । तस्वीर : बिनोद पाण्डे/पूर्वांचल

पाहुनाको रोजाइः आलुको 'रिल्डुक'

ओखलढुङ्गा, बैशाख १८।

जन्तरखानीस्थित ठाडे मगर सामुदायिक घरवास (होमस्टेचा) पाहुनाको रोजाइमा आलुको ढिङ्गो (रिल्डुक) पर्ने गरेको छ ।

जिल्लामा पहिलोपटक सञ्चालन गरिएको होमस्टेचा आउने सबै जर्नो आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक रिल्डुकसँग रमाउने गरेका हुन् । गाउँमै फले

आलुको रिल्डुक विषेष मानिन्छ । बुडको आलु एक ठाउँमा २ वर्षमा एकपटक रोपिन्छ । माटो पोरेर खारीनी बाइर्हाँ व्यस्त दिस्कोभिर रोपिएको आलु रिल्डुकका लागि उपयोग हुँदै । बुडको आलु ओखलढुङ्गाको लेकाली क्षेत्रमा बडी उत्पादन हुन्छ ।

होमस्टेचा आउने सबै जर्नो पाहुनाले शुरुमा आलुको रिल्डुक खान खोच्छन् ।

आलुको रिल्डुक चाहेको आगान्तुकले कोशेलीका रुपमा यहाँको आलु किनेर लाने गरेको सिद्धिचरण नगरपालिका-६

जन्तरखानीका श्यामकुमार मगरले बताए ।

पहिलो-पहिला यहाँको आलुको कुनै मूल्य थिएन । अलिले वहुमूल्य बन्दो-उल्ले भनेसँगले भने भएपछि व्यापारीहरूले लेजाए । अहिले त यात्रामा आउनेले पनि यहाँको आलु लैजान्छन् । बीउका

रुपमा रोप नेपालका विभिन्न ठाउँमा यहाँको आलु निकारी हुन थालेको छ ।

सिद्धिचरण नगरपालिका-६

जन्तरखानीस्थित ठाडे माटोलाई सञ्चालनमा ल्याएका छन् । ठाडे वार्षिक सुमुक्त्री सतहरेखि कीरी दुई हजार ९००

मिटर उचाइमा पर्वद्वि । सोलुखुचुको

पताले नजिक पर्ने ठाडेचाट विवरको

पर्यटकको उपयोग भएको छ ।

यहाँ आपुगुने पर्यटकले सिस्त्रोमा रुपमा खाने परेको छ ।

गाउँको रमाणीय दृश्य, पारिवारिक वातावरण, स्थानीय

परिकारको रुपमा खाने परेको छ ।

आलुको रिल्डुक खान खोच्छन् ।

सामुहिकताको रवाँचो

आज रात १२ बजेदेखि भाषामा पनि निषेधाज्ञा जारी भएको छ । कोरोनाको बढ्दो संक्रमणका कारण जिल्ला प्रशासन कार्यालय भाषामा जिल्ला कोभिड-१४ संकट व्यवस्थापन केन्द्रको बैठकको निर्णयका आधारमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्रवणकुमार तिमिल्सिनाले निषेधाज्ञा जारी गरेका हुन् । निषेधाज्ञा नै कोरोना सङ्टको सम्पूर्ण समाधान होइन तर, उत्तम विकल्प चाहिँ हो । व्यक्तिकाट व्यक्तिमा भाइरस सर्व भएकाले व्यक्तिको आवामनलाई नियन्त्रण गर्दा सङ्मान बिस्तराको चेतालाई गर्न सहजोग पुष्ट । तर यस्तो निषेधाज्ञा 'किन्नु-परल्नु' को गुञ्जाइस हुन् हुँदैन ।

मानिस आफ्लाई नपरउजेल तयेते जातिमा पर्द । त्यही भएर कुनै बहाना बनाएर हाट बजार जान, भीडभाडमा रमाउन छोड्दैन । आफु भित्रको चेताको ढोका नस्तुतजेल कुनै आदेश, सुभाव वा मापदण्ड खासगरी हाम्रालाग्नि अनुकरणीय बदैबन् । बिगत एक वर्षदेखिको कोरोना सङ्मानमा धिल्लियो भएको सामाजिक तथा अधिक जीवनलाई नियन्त्रण हुन दिनु पनि भएन । अत्यावश्यकीय सेवा यसकारण पनि सञ्चालन भइरहनु पर्द । त्यही कारण व्यक्तिले प्राप्त गर्नु पर्ने सेवा प्रवाह गर्न निषेधाज्ञाकाबीच पनि छुट दिनदै । तर यस्तो छुटका नाममा 'झुँझुलो निल' प्रवृत्तिलाई भने नियन्त्रण गर्नु पर्द ।

भाषामा प्रशासनले जारी गरेको निषेधको आज्ञामा घरबाट बाहिर निस्कल भनिएको छ । स्वास्थ्य सुरक्षाको मापदण्ड पालना गर्न, भीडभाड छुने कुनै कार्य नगर्न, जाजान र ६० वर्षमात्रिका व्यक्तिलाई कुनै पनि कामका लागि घरबाट बाहिर नजान उल्लेख छ । त्यस्तै देशको जीवन सञ्चार गर्न वित्तीय संस्थाहरूलाई मापदण्ड पालना गर्न र भीड हुने भेला, गोष्ठी, तालिम, मनोरञ्जन, सौन्दर्य प्रशासन र खेलकुदका गतिविधि सञ्चालन गर्न पनि निषेध गरिएको छ । सरकारको प्रतिनिधिको रूपमा रहने प्रशासन कार्यालयकातर्फबाट जारी आदेशमा अत्यावश्यकीय खाद्यात्मक सेवामा जारी गर्ने पसलहरूलाई पनि निर्दिष्ट समयसम्म मात्र सेवा प्रवाह गर्न भनिएको छ । यस अनुसार औषधिबाहकको सेवा ६ बजेदेखि बिहान ११ बजेसम्म मात्र खोल पाउने छ । हाम्रा सामाजिक एवम् संस्कारगत कार्यहरू पनि मापदण्ड अनुसार नै गर्न निषेधाज्ञामा भनिएको छ ।

महामारीले आक्रान्त बनाएको यो संकटलाई सामूहिक प्रयासले मात्र अन्त्य गर्न सकिन्दै । यसका लागि अभिभावक रहेको सरकारको भूमिका मुख्य हन्दै । गत वर्षदेखि नै प्रतिपक्ष दलहरूले सामूहिक र सङ्गठित प्रयास गर्न गरेको आग्रहलाई वेवास्ता गरेर सरकारले ठूलो गल्ती गरिसकेको छ । विज्ञ सम्मिलित उच्चस्तरीय समिति गठन गरेर उसकै सुभाव अनुसार महामारी रोकथाम र नियन्त्रणमा लाज्जा दिला भइसकेको छ । संकटको प्रारम्भमै अधिक विवादमा मुश्तिएको सरकारा आज्ञाम सम्बन्धित विवादित नै छ । स्वास्थ्यकर्मीले जोखिम वापतको भत्ता नपाएको गुनासो त्यक्तिकै छ । यस्तो बेला अग्रपक्तिमा रहेर काम गर्नु पर्ने सुरक्षाकर्मी, सवारी चालक र स्वास्थ्यकर्मी र चिकित्सकहरूलाई भन्न बढी सुरक्षाको अनुभूति दिलाउन पर्नेछ । योसंगे सरकारले आवागमन नियन्त्रण गर्दै हारिडूल लेटर, क्वारेंटिन, शयथा, अक्सिजन, झौंधिधि र उपकरणको भरपर्दो व्यवस्था मिलाउनपर्द । अनि मात्र निषेधाज्ञाको प्रभावकारिता सिद्ध गर्न सकिनेछ । याद रहोस् यो लडाई एर्कै लडेर जितिन ।

पूर्णबहादुर कुद्वाला

नेपालमा कोरोना महामारी तीव्र गरीतले अगाडि बढिरहेको छ । शैक्षिक संस्थाहरू हटस्टॅट बने खतरा बढेपछि विद्यालयहरू बन्द छन् । गर्व वर्ष पनि यही नियाति व्यावेरेका आम अभिभावक र विद्यार्थीहरू पढाइ विश्वाप्तको भद्रै चिनित बनेको छन्, नवनू यस्ती कसरी युगमे विश्ववाची महामारी फैलाएर विद्यालय चिन्तित छ । ज्यान बच्छ यिकै बच्चेन भनेर रिचना रिनुपर्ने सम्पाद्य पढाइको भित्र चिनित बनेको छन्, नवनू यस्ती कसरी युगमे यो विद्यार्थी हामी यो विद्यम् परिस्थितिमा महत्वपूर्ण बनेको छ । तर योवेला महामारीलाई कम आँक्से कतिपय यामी विद्यार्थी हामी वा अभिभावक, विद्यालय सञ्चालक हामी जीवनलाई जोखिमीत लैजाने वा सुरक्षित राख्ने भनेर कुरा नै यो विद्यम् परिस्थितिमा महत्वपूर्ण बनेको छ । तर योवेला महामारीलाई कम आँक्से कतिपय यामी विद्यार्थी हामी मार्यै छौं, व्याकि मार्या परेको छ, समाज मार्या परेको छ, मुतुक मार्या परेको छ र सिंगो विश्व सम्पदाय नै कुनै न कुनै स्वामा मार्या परेको छ । तर, यो नोक्सानी, घाटा, अस्वामीक विरियाको सामाना केलाउ ज्यान बचाएर मार्यापन छ । यो अखेज परिस्थितिलाई नापा र नोक्सानीले तुलामा गर्ने समय छैन यो ।

संक्रमणको भयावह अवस्था

नेपालको कोरोना सङ्मानको अवस्था असामान्यतर अवस्थातिर गरेरहेको छ । कहीदिन अधी भारतमा शुरु भएको भयावह अवस्था मुख्यका भित्रिएको छ । संक्रमित हुनेको संख्या र मुख्य संख्या तीव्र रूपमा बढिरहेको छ । अस्पतालमा विरामाले भर्ता पालन लोडेको छन् । अफ एउटा अनुमान के गर्न सकिन्छ भने लक्षण देखेका वा लक्षण नै नदेखिएको सामान्य परिवरका मान्छे परिवारा गर्ने अवस्थामा समेत छैनन । यो तथाकै त किसिस्त भए पछि गरिएको परिवारको मार्या हुनसक्छ । गतवर्षको कोरोना भाइस्को प्रवाह क्षमता र संक्रमितको आधारमा हेर्दा यसपक्क फैलाहेको कोरोनाको नयाँ भेरियर अन्य कोरोना भाइस्को असामान्य परिवरका मान्छे परिवारको हातामा भाइस्को अन्यतरामा विज्ञहरूले बताउने गरेको छ । नेपालको सनदर्भमा हेर्ने हो भने आगामी तीन महिनामा ५० हजारभन्दा बढी सङ्खात्मक हुन सक्ने स्वास्थ्य मन्त्रालयको आँकलन छ ।

नेपालमा १८ वर्ष मुनिकाबालबालिका सङ्ख्यामित हुने क्रम तीव्र रूपमा बढेपछि विद्यालय बन्द गर्नुपर्ने अवस्थासिर्जना भएको हो । यो उमेर सम्हका बालबालिकाको संख्या १६ प्रतिशतभन्दा बढी सङ्खात्मक हुन सक्ने स्वास्थ्य मन्त्रालयको आँकलन छ ।

नेपालमा १८ वर्ष मुनिकाबालबालिका सङ्ख्यामित हुने क्रम तीव्र रूपमा बढेपछि विद्यालय बन्द गर्नुपर्ने अवस्थासिर्जना भएको हो । यो उमेर सम्हका बालबालिकाको संख्या १६ प्रतिशतभन्दा बढी सङ्खात्मक हुन सक्ने स्वास्थ्य मन्त्रालयको आँकलन छ ।

तथाकै सार्वजनिक हुनुले स्थिति भयावह हुने हो कि भने शका बढेको छ/पुगेको छ । बालबालिकामाको भीडको लक्षण कम हुने र उनीहरूले लक्षण विनै संक्रमण सर्व सम्भव भएको लक्षण भएको लक्षण खोल्ने अनुसार विद्यालय बन्द रहेका छन् । सञ्चालन भइरहेका परीक्षा समेत स्थगित भएका छन् । तर, यो विद्यालय बन्द गर्ने कि विद्यालय तर्क वित्क भए । यो अस्वभाविक परिस्थितिमा तर्क वित्क भएका छन् । विद्यालय बन्द गर्ने कि विद्यालय तर्क वित्क भए । यो अस्वभाविक परिस्थितिमा तर्क वित्क भएका छन् । विद्यालय बन्द गर्ने कि विद्यालय तर्क वित्क भए । यो अस्वभाविक परिस्थितिमा तर्क वित्क भएका छन् ।

मारमा परेका छन् । यी सबैखाले नोक्सानीबाट बन्द यो महामारीमा विद्यालय खोल्ने अवस्था थियो त ? एकपटक मन्न गर्ने ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय बन्द रहेका छन् ।

विद्यालय सबैदैशील क्षेत्र हो, जहाँ ६/७ घण्टासम्म सर्वै शिक्षक विद्यार्थी अक्सर विद्यालय

थ्रम समझौता सकिएपनि कोरियामा भिषा थप

खेत्र बुद्धायोकी

दिक्षिण कोरिया, बैशाख १८। दिक्षिण कोरिया सरकारले रोजगारीका लागि इपीएस प्रणालीमार्फत कोरिया आई रोजगारी गरिरहेका कामदारलाई एक वर्ष भिसा थन्ने निर्णय गरेको छ।

कोरियाको थ्रम मन्त्रालयका अनुसर अप्रैल १३ देखि डिसेम्बर ३१ तरिकसम्म लागू हुने गरी इपीएसमार्फत कोरिया आएर भिसा अवधि सकिनेका लागि कोरोना माहामारीको समस्याका कारण स्वदेश फर्क्न नसकेका नेपालसहित अच्युत ५६ मुकुका प्रवासी कामदारलाई एक वर्ष भिसा थप्ने निर्णय भएको हो।

इपीएस प्रणालीमार्फत कोरिया आएर रोजगारी गर्ने मजदुरले कोरियामा चार वर्ष १० मध्ये काम बस्न पाउने नियम छ। उक्त नियमअनुसार चार वर्ष १० महिना अवधि पूरा भएका कामदार स्वदेश फर्क्नुपर्ने हुन्छ, तर अवधि पूरा भएर पनि कोरोना माहामारीका कारण स्वदेश फर्क्ने तयारीमा रहेर फर्क्न समस्यामा परेका भफ्टे ९८ हजार ५०० प्रवासी मजदूर (दि-९) लाई यो निर्णयले सहज बनाएको छ।

सयाँ विद्यार्थी अपहरण गर्ने सम्हङ्का नाइके मारिए

भापा(एजेन्सी), बैशाख १८। सयाँ स्कूली बच्चाहरूको अपहरणको नेतृत्व गरेका एक नाइजेरियाली डाक्सम्हङ्का प्रमुख प्रतिस्पर्धी पिरोहसंगको सशस्त्र भिडन्तमा मरिएका छन् नाइजेरियाली अधिकारीले एफपीलाई जानकारी गराएका छन्।

गत डिसेम्बरमा विजान विषय पढाइने एउटा सरकारी माध्यमिक विद्यालय कड्हराका ५०० भन्दा बढी विद्यार्थीहरूको अपहरणमा अवालुन दौडावा र उनको सम्हले नेतृत्व गरेको थियो।

उत्तरपश्चिम ८ मध्य नाइजेरियामा बढ्दो रुक्षा चुनौती बनेका यो सशस्त्र आपाराधिक रिहाइल्सले सामिक्रत अपहरणको श्रृङ्खलामध्ये एक थियो।

बिहीबाट जामकारा राज्यका एक सरकारी अधिकारीले एफपीलाई भने- दौडावाले फेक्चरियामा गरेको शास्त्रमार्फत पूरा नारेको भन्ने उनी आफ्नो समूहको नेतृत्व वाल्य जड्हरातर्फ फर्केका थिए। जाम्काराका एक सरकारी अधिकारीले भन्ने- दौडावालाहरू उनका चार वर्षित लड्का उनको एक विद्यार्थी समूहसँग शुक्रबार भएको दोहोरो भफ्टपमा मारिएका छन्।

उनले गत महिनाको एउटा थिवरमा प्रतिद्वन्द्वी पिरोहमाथि असफल छापा मार्दा उनका दुई जना सदस्यको मृत्युको बदला लिन आफ्ना मानिसहस्त्रलाई लगाएका बेला भएको फेफ्दपमा भएको हो- एक नाइजेरियाली अधिकारीले भन्ने।